

Undervisningsministeriet
Att: Hanne Riddersborg
Den internationale enhed
Vester Voldgade 123
1552 København K

København, den 2. oktober 2007

Vedr: Høring om EU-Kommissionens arbejdsdokument "Schools for the 21st Century".

DLI har modtaget EU-Kommissionens arbejdsdokument "Schools for the 21st Century" til høring. Arbejdsdokumentet indgår som en del af EU-Kommissionens initiativer relateret til beslutningen om at sætte mere tempo på arbejdet med "Education and Training 2010.

Arbejdsdokumentet er behandlet af DLI's medlemsorganisationer på møde fredag den 28. september.

Selvom "Schools for the 21st Century" blot er et "arbejdsdokument" tillægger DLI dokumentet betydning, fordi det i sig selv er bemærkelsesværdigt, at Kommissionen for første gang tager skridt til *en samlet strategi* for grunduddannelserne. Det betyder, at betragtningerne i arbejdsdokumentet også må formodes at omfatte ungdomsuddannelserne samt førskoleområdet. Det er derfor DLI's opfattelse, at meddelelsen bør gøres til genstand for drøftelser på nationalt plan i Danmark mellem den række af interessenter, Kommissionen henvender sig til. DLI finder, at den korte høringsfrist, som begrundes med et ønske fra det portugisiske formandskab, er utilfredsstillende. Endnu en grund til at gøre dokumentet til genstand for drøftelser er, at Kommissionen efter DLI's opfattelse med denne meddelelse bevæger sig på kanten af sit kompetenceområde.

Som nævnt i indledningen begrundes Kommissionen sit ønske om at iværksætte en "joint action" bl.a. i det forhold, at målene for tre af indikatorerne for Uddannelse 2010 ikke er nået (frafald/early school leavers, uligheder i skolesystemerne, 15åriges læsefærdigheder, (manglende)interesse for naturfag og matematik – herunder "gender gap"). Kommissionen konstaterer i denne sammenhæng, at "*reformerne bør være mere omfattende og baseret på langsigtet politisk planlægning og en evalueringskultur*".

DLI anerkender, at ovenstående problemfelter vedrører medlemsorganisationerne, som har interesse i, at årsager identificeres og handlingsplaner

Boulevard du Roi Albert II,
5, 9ème étage
B-1210 Bruxelles

Tél +32 2 224 06 70
Fax +32 2 224 06 71

dli@dlint.org
www.dlint.org

DLI repræsenterer:

- BUPL
- Danmarks Lærerforening
- Dansk Magisterforening
- Dansk Teknisk Lærerforbund
- Danske Produktionshøjskoler Lærerforening
- Frie Skolers Lærerforening
- Gymnasieskolernes Lærerforening
- Handelsskolernes Lærerforening
- Københavns Lærerforening
- Landsforbundet af Voksen og Ungdomsundervisere
- Socialpædagogernes Landsforbund

udarbejdes, og DLI er helt enig i, at reformer skal være langsigtede og baseret på evaluering og forskning.

DLI kan desuden til fulde tilslutte sig, at indsats tidligt i førskolealderen kan være af afgørende betydning for det enkelte barn, og at en tidlig indsats ganske afgjort "betaler sig". Imidlertid er det væsentligt for DLI at understrege, at "*indlæring i en tidlig alder og førskoleundervisning*" set fra et dansk/nordisk synspunkt *ikke* er vejen frem. Ikke "skole" men udviklingsmuligheder og et pædagogisk (aldersvarende) tilbud af høj kvalitet med veluddannet personale modsvarer førskolebørns behov. DLI finder, at arbejdsdokumentet mangler betragtninger over indhold og kvalitet i førskoletilbud. I denne sammenhæng er det relevant at henvise til OECD's rapport "Starting Strong" om "Early Childhood Education".

Det må yderligere bemærkes, at hvis Kommissionens arbejdsdokument omfatter ungdomsuddannelserne (Upper Secondary og Vocational Education and Training), mangler der fuldstændig betragtninger over de særlige udfordringer og krav, som især erhvervsuddannelserne står overfor. DLI anser det for at være af overordentlig stor vigtighed, at hele grunduddannelsesområdet inddrages i en samlet strategi, især fordi erhvervsuddannelserne i Lissabonstrategien tillægges stor betydning i arbejdet med at skabe social integration og lige muligheder.

DLI tilslutter sig Kommissær Figels betragtninger om, at skolen også har til opgave, at "*train people in citizenship, solidarity and participative democracy*".

Kommissionen har sammenskrevet sit arbejdsdokument til otte hovedspørgsmål "Developments and Challenges", som tilsammen dækker stort set alle sider af skolens virksomhed. Da kravet fra Kommissionen samtidigt er, at høringssvar ikke må overskride fire A4-sider, er det naturligvis ikke muligt at svare fyldestgørende på alle spørgsmål. DLI har derfor valgt at koncentrere svarene om enkelte områder, som er af særlig interesse for medlemsorganisationerne.

1. Nøglekompetencer for alle

DLI tilslutter sig, at en "kompetencebaseret undervisning" er central i bestræbelserne på at ruste børn og unge til det 21. århundrede. DLI er også enig i, at Kommissionens forslag til "Nøglekompetencer" kan danne et fornuftigt grundlag for dette arbejde. DLI har bestemt ikke et færdigt svar på, hvordan "*skolen skal struktureres, så alle elever opnår hele rækken af nøglekompetencer*", men foreslår, at EU gennem sine programmer støtter tværnationale udviklingsarbejder, hvor der anvendes nye organisationsformer og undervisningsmetoder. Det er indlysende at lærerne skal være hovedaktører i sådanne udviklingsarbejder. Hvis arbejdet iværksættes, vil det også fremme lærermobiliteten.

2. Livslang læring for europæerne

Forudsætningen for at den enkelte elev udvikler lyst til LLL er, at han/hun oplever succes og anerkendelse gennem sit grundskoleforløb. Testkultur og kontrol er i direkte modstrid med dette mål. DLI er enig i, at LLL er et fælles ansvar, hvor den offentlige sektor, arbejdsgiverne og arbejdstagerne har et fælles ansvar for, at den enkelte fastholder og udbygger sine professionelle kompetencer gennem hele livet. Det er ligeledes væsentligt at fastslå, at LLL ikke kun har betydning for den enkeltes arbejdsliv, men rækker ud over den samlede tilværelse som borger i et demokratisk samfund. I denne sammenhæng kan der henvises til dette citat fra OECD's "Policy Brief" fra juli 2007. Her skriver OECD om "Human Capital":

"The potential for individuals and countries to benefit from the emerging knowledge economy depends largely on their education, skills, talents and abilities, that is, their human capital".

3. Bidrag til bæredygtig økonomisk vækst

Skolen har ikke som mål at "bidrage til langsigtet, bæredygtig økonomisk vækst i Europa". Skolens opgave er at sikre, at den enkelte får mulighed for at udnytte sine evner og anlæg bedst muligt og erhverve sig de kompetencer, der er nødvendige for at være borger i et moderne samfund. Skolen er en kulturinstitution, som ikke må bindes op på et ansvar for økonomisk vækst. Igen kan der henvises til OECD's "Policy Brief" fra juli 2007:

" Human capital is associated with a wide range of both economic and non-economic benefits. Indeed, some of the biggest benefits may be non-economic; these include improved health, longer life spans and a greater likelihood of involvement in community life."

4. Samfundets udfordringer

Der er behov for samarbejde og erfaringsudveksling medlemslandene imellem for at løse problemerne med stigende ulighed og manglende social inklusion – ikke mindst i relation til "øget kulturel mangfoldighed". DLI tilslutter sig Kommissionens konstatering i denne sammenhæng, at tidlig deling af eleverne øger uligheden.

5. En skole for alle

Differentieret undervisning er et middel til at integrere mange elever, der ellers ville modtage deres undervisning i specialskoler. Differentieret undervisning stiller imidlertid krav om gode resurser i form af muligheder for specialundervisning, klassekvotienter med mulighed for at give alle elever opmærksomhed, fleksible undervisningsmiljøer, undervisningsmaterialer til differentieret undervisning osv. Det understreges, at ikke alle børn har fordel af at blive integreret i normalklasser.

DLI foreslår, at Undervisningsministeriet i sit hørings svar præciserer, at "pasningsmuligheder" efter skoletid skal omfatte et pædagogisk fritidstilbud af høj kvalitet, som både kan komplettere skolens undervisning og sikre børn en god og indholdsrig fritid.

6. Aktivt medborgerskab

Skolen opdrager til demokrati ved i sin daglige virksomhed at udøve demokrati. Plads til elevdemokrati og medbestemmelse er forudsætninger for at eleverne udvikler demokratiske kompetencer.

7. Lærerne nøglepersoner bag forandring

Lærerne skal være veluddannede – jf. Kommissionens ”Fælles europæiske principper for lærere”. Lærere skal have mulighed for løbende at udbygge deres kompetencer gennem uddannelsestilbud, der er relevante for de daglige opgaver, de møder. Deltagelse i udviklingsarbejder og forskning i egen praksis bør være en naturlig del af lærernes livslange professionelle udvikling. DLI er naturligvis enig i, at lærerne er nøglepersoner, når kommende generationer skal forberedes til fremtidens udfordringer. Principperne skal naturligvis også omfatte de pædagoger (lærere), der har ansvaret for førskolebørnenes udvikling (og omsorg) og de, der varetager arbejdet med et lødigt tilbud i børnenes fritid.

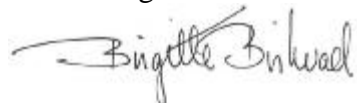
8. Støtte til skolernes udvikling

Skolelederne skal uddannes til at forestå og iværksætte udviklingsprocesser. Det er helt afgørende, at skolelederne har pædagogisk erfaring og udøver *pædagogisk ledelse*. Indføring af en managementkultur vil efter DLI's opfattelse ikke føre til de ønskede resultater. Derimod fremmer en teamleder-struktur en udviklingsorienteret skolekultur.

Dokumentation og evaluering skal tjene til udvikling og ikke til kontrol. Rangordning og udstilling af ”failing schools” er direkte kontraproduktive. DLI vil i denne sammenhæng yderligere fremhæve, at en stigende bureaukratisering af arbejdet i skolen har negativ effekt. Først og fremmest fordi det er tidsrøvende, men samtidig fordi bureaukratiseringen og dens følger ofte opfattes som mistillid til lærerne og skolen som organisation. Synspunktet kan underbygges med endnu et OECD citat: ”*Autonomy is also an issue for schools. OECD evidence suggests that schools with greater freedom to allocate resources and to make teaching appointments turn in stronger results*”.

Hvor evalueringskulturen, som fremhævet tidligere i dette svar, er fremmede for en udviklingsorienteret skole, viser internationale erfaringer, at en kontrol og testkultur binder nøglepersonerne – lærerne – tidsmæssigt og fratager dem autonomi og iværksætterlyst.

Med venlig hilsen

Birgitte Birkvad

Kopi: john.isaksen@uvm.dk
steen.harbild@uvm.dk